СӨЙ ГОМЕРНЕ, СӨЙ ХАЛЫКНЫ, СӨЙ ХАЛЫКНЫҢ ДӨНЬЯСЫН!

ДУСЛЫК

ОКТЯБРЬ РАЙОНЫНЫҢ ИҖТИМАГЫЙ- СӘЯСИ ГАЗЕТАСЫ.
ОБЩЕСТВЕННО - ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКТЯБРЬСКОГО РАЙОНА.

Газета 1931 елның 9 июленнән бирле чыга. | №148 (7321) | 10 декабрь, 1991 ел. СИШӘМБЕ | Бәясе 4 тиен.

Яңа оешма төзелде

6 нчы декабрь көнне яшьләр оешмалары район Советының оештыру конференциясе үтте. Анда конференция делегатларыннан тыш ВЛКСМның республика комитеты хезмәткәре А. И. Пирожков, халык депутатлары район Советының яшьләр белән эшләү, физкультура һәм спорт бүлеге мөдире Ф.Р. Ногманова катнашты.

Конференциянең беренче көн тәртибендә ВЛКСМның район комитеты беренче секретаре Н . М. Мөхәммәтҗанов яңа оешма — яшьләр оешмалары район Советының Уставы, программасы, бурычлары һәм максатлары белән таныштырды. Конференциядә катнашучылар әлеге Уставны кабул итеп, халык депутатларының район Советы каршында яңа оешманы теркәүне сорап мөрәҗәгать итәргә карар кылдылар. ВЛКСМ республика комитеты вәкиле А. И. Пирожков республикада яшьләр хәрәкәтенең бүгенге торышын, ВЛКСМ рескомының финанс хәлен анализлады, яңа алмашка килүче оешмалар турында сөйләде.

Конференциядә яшьләр оешмалары район Советының рәисе итеп Н. М. Мөхәммәтҗанов, аның урынбасары итеп Ә. Х. Шәяхмәтов сайланды. Шунда ук 4 кешедән торган яшьләр оешмалары район Советы идарәсе сайланды.

Аннан яшьләр оешмаларының республика учредительный конференциясенә делегатлар күрсәтү башланды. Делегатлар итеп яшьләр оешмаларының район Советы рәисе урынбасары Әнвәр Хәйдәрович Шәяхмәтов һәм әлеге идарә члены, район пионерлар йорты директоры Гүзәл Дамировна Әһлиуллина сайланды.

Шәяхмәт Галиевич Хәсәншин байтак еллар механизатор булып эшләде. Хезмәтен җиренә җиткереп, карусыз башкаруы белән хуҗалыкта хөрмәт казанды. Инде 2 ел элек, аның хисап эшенә сәләтен, төгәллеген, гаделлеген исәпкә алып, Шәяхмәт Галиевичны учетчы итеп күчерделәр. Хәзер ул бу хезмәтне дә тулысынча үзләштерде, аның эшенә карата колхоз идарәсенең дә, механизаторларның да сүз тидергәне юк.

Рәсемдә: Ульянов исемендәге колхоз учетчысы **Ш. Г. Хәсәншин.**

УКУЛАР БАШЛАНДЫ

9 декабрьдән районда ферма мөдирләре һәм баш зоотехниклар өчен бер атналык зооветукулар башланды. Район ветеринария станциясендә үткәрелә торган бу укуда ел үзенчәлекләреннән чыгып терлекчелектәге бурычлар, товарлыклы-сөтчелек, товарлыклы- дуңгызчылык һәм сарыкчылык фермаларында малларны карау, хезмәтне оештыру һәм аңа түләү, үрчем алу һәм аны саклау буенча район авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе һәм ветеринария станциясе белгечләре чыгышы планлаштырыла. Аны беренче көнне район авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе начальнигы Ә. Н. Рәхмәтуллин районда терлекчелекнең бүгенге торышына гомуми анализ ясау белән ачып җибәрде.

Ишеттегезме әле...

*Тольятти машина төзүчеләре өчен алар эшләп чыгара торган «Лада» һәм «Нива» машиналары үзенчәлекле валюта ролен үти. Өлкәгә кирәкле җиһазлар һәм материаллар сатып алу өчен «Волга» автозаводы 310 машина бүлеп бирде. Машиналар тракторлар һәм комбайннар өчен запас частьларга, агачка, хәтта конфет кәгазенә алыштырыла.

*Армавирда яшәүче өч сөрхәнтәйнең кеше башыннан бүрек аулап йөрүе бик күңелсез тәгәлләнде. Алар берәү башыннан бүрек эләктереп чабып китүгә, якындагы ир-атлар югалып калмый. Теләләрне бик тиз тотып алалар. Тавышны казакларның шәһәр митингысына җыелган кешеләр ишетеп ала. Казакларның хөкем карары катгый — теге юньсезләрне бөтен халык алдында мәйданда суктырырга.

*Ел ахырына Кытайда халык саны 1 миллиард 116 миллион кешегә җитте.

*Җир тетрәү нәтиҗәсендә Румыниядә 2500 йорт ишелеп төште һәм 2 меңгә якын кеше тән ярасы алды. Корбаннар юк.

x x x

Күптән түгел генә Ватаныбыз башкаласында килограммы 162 сумнан сатылган атаклы «Советская» колбасасын Ярославль шәһәрендә 229 сум 50 тиенгә саталар икән.

Хак сүзле «Золотое кольцо» өлкә газетасы бу аяктан егарлык яңалыкны «Ярославль төкерде Мәскәүгә» дигән баш астында биреп, әлеге патша колбасасын зур сурәте белән бастырган. Өч көннән соң Ленинград проспектындагы универсам директоры Ирина Степанова газета чыгышы бик яхшы реклама булды, дип белдерә. Кибет Ярославль читендәге микрорайонга урнашкан булуга карамастан, сатып алучылар бирегә ябырылган. Бер хатын озакламый туй буласына сылтап, мең сумлык колбаса алган.

Моңа гаҗәпләнергә дә урын юк. Якын көннәрдә генә килограммы 130 сумлык атланмайны да чират торып алып бетергәннәр. Бу аңлашыла да, чөнки ярославльлеләр аның тәмен дә онытып баралар икән инде.

x x x

Француз шәһәре Перигадагы почта маркалары басу типографиясе СССРдан азык-төлек талоннары басарга заказ кабул итте.

*Хәзер бу бик көлке тоелыр, әмма әлеге факт күптән түгел генә беленде. 1946 елда Бөекбританиянең тышкы эшләр министрлыгы СССР дөньяда иң куәтле экономик дәүләткә әвереләчәк дип чын күңелдән ышанган икән.

Ачыкланганча, Британия тышкы эшләр министрлыгы хезмәткәрләре СССРда промышленность җитештерүе күләме 1975 елда Америка күрсәткечләренә тигезләнәчәк дип ышанганнар.

Тимер чыңы тынмый

Күптән түгел генә дәртле хезмәт белән гөрләп торган басулар серле тынлыкка чумган. Әнә шул иртәнге серле тынлыкны бозып, авыл башында трактор күренде. Салам кибәннәре өстендә шул тынлыкта оеп утыручы көртлекләр, басуга җим эзләп килүче чыпчыклар өере пырхылдап һавага күтәрелде. Тракторчы исә туп-туры басуга үтте, арбадан тиресен бушатты да янә килгән юлына чыкты. Ул Евгений Сухов иде. Әле күптән түгел генә изү чишеп, кыр шаулатып эшләп йөргән механизатор бүген кышкы сезонга фермага эшкә килгән. Нинди генә хезмәткә алынса да намус белән эшләүче Евгений Александрович бирелә тирес чыгаруда да сынатмый.

Әнә шундый игенче хезмәтенә үзен тулысынча багышлаган, җирне бөтен йөрәге белән яраткан, техникага гашыйк, сайлаган һөнәренә күңеле белән турылыклы булган авылдашларым турында уйлыйм. Хәбир Вәлиев, Хәким Нуруллин, Гариф Хәлимов, Гаяз Хәсәнов, Гата Гыйбадуллин 30 елга якын туган басуларында җир сөрәләр, иген үстерәләр. Елның-елында алар сафына яшьләр кушыла. 3 ел инде механизаторлар аренда звеносына берләшеп, тотрыклы уңыш яулыйлар.

Мәсәлән, Илһам Хафизов җитәкчелегендәге 11 кешелек звеноның күркәм эшләре турында искә алмый мөмкин түгел. Алар бөртекле-кузаклы культураларның һәр гектарыннан 21,3 центнер, шикәр чөгендереннән 220 центнер уңыш җыеп алдылар. **Быелгыдай корылыклы елны шушындый уңыш җыеп алу зур куаныч. Звено членнары Хәбир Вәлиев, Таһир Хәлимов, Хәкимулла Нуретдинов, Хәниф Хафизов, Сәлим Хәниев, Юныс Мортазин һәм башка тырыш механизаторларның җирләрне** агротехника кушканча эшкәртү, ашламаларны вакытында тигезләп сиптерү, чәчүлекләрне яхшы караву нәтиҗәсендә ирешелде бу уңышка.

Шакирҗан Әндәрҗанов җитәкчелегендәге звено егетләренең дә хезмәте мактаулы.

Уйларымны мастерской ягыннан ишетелгән тимер чыңы бүлде. Игенче авылдашларымның бүгенге шөгыле, язгы чәчү хәстәрлекләре белән кызыксынып мастерскойга юнәлдем. Биредә киеренке эш кайный. Әле тегендә, әле монда механизаторларның һәм мастерской белгечләренең җитди, кайгыртучан йөзләре күзгә чалына.

Хәким Нуруллин, Ислам Хәлимов, Сәгыйть Нәбиуллин, мастерской белгечләре ярдәмендә үзләре идарә иткән тракторларга ремонт ясыйлар, Тагылма инвентарьны ремонтлау өчен махсус җылытылган, якты утлар куелган цех булдырганнар. Иң тырыш механизаторлар — Хәниф Хафизов, Рәшит Фәйзуллин, Әхәт Әхмәтов, Илһам Галимҗанов 15 чәчкечне, 12 культиваторны ремонтларга керешкәннәр. Чәчкечләрнең яртысы ремонтланган инде. Январь ахырына ремонтны тулысынча төгәлләү өчен тырышып эшлиләр.

Тормышыбызның ярлылыгы, җитешсезлеге механизаторларның эшен нык тоткарлый. Запас частьләрнең булмавыннан зарланалар.Электрик Наил Миннеханов, токарь Виктор Малыгин, Галимҗан Галимовларның эше бик киеренке. Механизаторларның әле берсенең, әле икенчесенең гозере төшеп тора.

— Хезмәтеңә чын мәхәббәт булмаганда, эшеңне ләззәт, шатлык тоеп башкармаганда, бик кыендыр ул, — диләр тимерчеләр Минталип Мөхәммәтвәлиев һәм Мөкатдәс Мөхәммәтшин. Алар икесе дә армия хезмәтеннән соң ашкынып туган авылларына кайтып эшкә керештеләр. Минталипның тимерчелектә эшли башлавына 6 ел вакыт үтеп тә киткән. Мөкатдәс эретеп ябыштыручы һөнәре алып, шунда эшләде, аннан тимерчелеккә алынды. Егетләрнең бүгенге көндә, кем әйтмешли, «эшләре муеннан». Үзләренең төп вазифаларыннан тыш, җиңел һәм авыр тырмаларны ремонтлыйлар, сафтан чыккан тешләрен алыштыралар. Шөрепләрне, болтларны, ышанычсыз сыныкларын алыштыралар. Аларның кулларына күз иярми. Механизаторларның заказлары беткән арада тизрәк эшләп калырга ашыгалар, 400 дән артык тырманы яхшы сыйфатлы итеп әзерлек сызыгына куярга тырышалар.

Әйе, игенченең эше шундый, ел әйләнәсе бетми, **икмәк табынга бик күп мәшәкатьләр, тынгысыз, йокысыз төннәр, аяусыз хезмәт аша гына килә.**

Үз хезмәтләренә чын күңелдән бирелгән җитди йөзле, уңган механизаторларга карыйм да, киләсе елларда да мул уңышлар алуга өмет, ышаныч арта.

М. УСМАНОВА.
«40 лет Победы» колхозы.

Базар экономикасына күчкәндә

Корпорация отышлымы?

Илебез, акрынлык белән булса да, базар экономикасына күчә. Төрле ассоциацияләр, чит илләр белән катнаш предприятиеләр һәм башкалар төзелә. 3 октябрьдә «Татнефть» берләшмәсенең хезмәт коллективы конференциясе Россия дәүләт нефть корпорациясе (Роснефтегаз) составында корпорациягә керү турында карар кабул итте. Табигый ки, «Нурлатнефть» НГДУсы да бу корпорация составына күчте. Шушы уңайдан газета корреспонденты Р. АЙЗАТУЛЛИН идарә начальнигының экономика буенча урынбасары Ф. Х. ЗАРИПОВА белән очрашты һәм шуңа бәйле сорауларга аңлатма бирүне үтенде.

КОРР. Фәүзия Хуҗажановна, иң элек мәсьәләнең сәяси ягын ачыклап үтик әле. ТССРның тулы мөстәкыйльлеге мәсьәләсе көн тәртибендә торганда бу дөрес адым булырмы? Сез моңа ничек карыйсыз?

Ф. Х. З. Корпорация составына керү мәсьәләсен, билгеле булганча, конференция хәл итте. Без сәяси яктан тулы суверенлык алсак та, РСФСР белән экономик мөнәсәбәтләр, бәйләнешләр шундый тыгыз бәйләнгән ки, аларны өзү безнең өчен зур зыян булыр иде.

Тагын бер моментны билгеләп узу урынлы. Корпорация составына кергән предприятиеләр хуҗалык мөстәкыйльлеген саклыйлар. Аңа керү мәсьәләсе ТССР Министрлар Кабинеты белән килешеп эшләнде. Һәм аның Уставы нигезендә теләгән очракта берләшмә корпорациядән гариза биргәннән соң 3 ай эчендә чыга ала. Ләкин бу хәл булмас дип уйлыйм, чөнки хәзерге шартларда без корпорациядә отышлы хәлдә.

КОРР. Корпорация РСФСР Президенты Б.Н. Ельцинның союз буйсынуындагы предприятиеләрнең Россиягә күчүе турындагы Указына нигезләнеп оештырылды. Бу уңайдан Татарстан Президенты М. Ш. Шәймиевның да Указы бар. Ул җөмһүрияттәге милекнең, табигый байлыкларның ТССРга күчүен бәян итә. Моны ничек аңларга мөмкин? «Татнефть»кә ике хуҗа булып чыкмыймы?

Ф. Х. З. «Татнефть берләшмәсе корпорация составында аерым урын били, чөнки милек турындагы мәсьәлә хәл ителмәгән әле. ТССР территориясендәге милек турында сөйләшүләр аркылы хәл ителер. Әгәр ТССР «Татнефть»кә хокукын үзендә калдырса, корпорация составында башка союздаш республикалар хокукындагы берләшмәләр кебек хезмәттәшлек итәчәк.

КОРР. Корпорациягә кергәч идарәдә нинди реаль үзгәрешләр булачак?

Ф. Х. З. Корпорация үз эшчәнлеген халык хуҗалыгы ихтыяҗларыннан чыгып оештыра. Шулай ук нефтькә һәм газга бәяләрне формалаштыруда һәм көйләүдә катнаша, гомумән алганда, мөстәкыйль эшли.

КОРР. Әлегә кадәр ничек иде?

Ф. Х. З. Бүгенге көнгәчә бәяләр алдан билгеләп куелган була торган иде. Моңа киңрәк тукталам. Соңгы елга кадәр нефтьне без тоннасын якынча 25 сумга сата идек. Бу безнең идарә өчен, социаль проблемаларны һәм башка производстводан тыш чыгымнарны кертеп исәпләгәндә, зыян гына китерде, берләшмәдән дотация ала килдек.

Быел нефтьнең тоннасы 60 сумнан артты, товарлыклы продукция сату нәтиҗәсендә 12.4 миллион сум табыш алдык. Моңа барлык төр техник-экономик күрсәткечләр буенча планны арттырып үтәү нәтиҗәсендә дә ирештек. Бу икенче һәм өченче кварталда нефть чыгаручыларның хезмәт хакларын ике тапкырдан артыкка үстерүгә мөмкинлек тудырды. Бер үк вакытта социаль-экономик чаралар һәм башка максатларга средстволар тоткарлыксыз бүленә.

Әмма хәзер сәясәт, шул исәптән экономика өлкәсендәге планнар да тиз үзгәрә, төрле өстәмә фондлар булдырыла, без сатып ала торган җиһазларның, материалларның бәясе күтәрелә. Ел башында нефть өчен куелган бәя бүген безне канәгатьләндерми инде.

КОРР. Фәүзия Хуҗажановна, корпорация составында эшләү өчен нинди практик адымнар ясала?

Ф. Х. З. Мөстәкыйльлек шартларында эшләү өчен, сүз дә юк, төптән исәпләүче перспективаны күрә белүче кадрлар кирәк. Шуңа кадрларны хәзерләү чаралары күрелә. Ул белгечләр ярдәмендә урында үзебезнең кадрларны укытачакбыз.

КОРР. ТССР хөкүмәте быел нефтьнең 50 процентын гына дәүләт заказы итеп калдыруны бурыч итеп куйды...

Ф. Х. З. Ул гамәлгә ашса чыгарган нефтьнең яртысы үзебездә калачак дигән сүз бу. Ул чимал тулаем җөмһүрият файдасына булачак. 25 проценты Татарстан, икенче яртысы предприятие өлешенә табыш китерер. Бездә җиһазларның, бигрәк тә торбаларның 80 процентын алмаштыру таләп ителә. Заманча җиһазлар кую, социаль бурычларны хәл итү һәм башка максатлар өчен дә акчабыз җитәрлек булыр иде. Җөмһүрият җитәкчеләренең бу нияте бик изге, аның чынга ашуын бик телим мин.

Идарә җир астыннан нефть чыгару буенча планнарын даими арттырып үти икән, моңа скважиналарга капиталь һәм җир асты ремонты үткәрүче цех эшчеләренең хезмәт өлеше сизелерлек зур. Алар скважиналарның нормаль эшләвен, чимал бирүдә өзеклек булмавын тәэмин итәләр.

Рәсемдә: цех эшчеләре чираттагы вахта алдыннан.

Н. Квашнина фотосы.

Кайгыртучанлык тоеп

Хафизов исемендәге колхоз составына кергән авылларда 290 сугыш һәм хезмәт ветераны яши. Аз түгел бу. Чагыштыру өчен әйтик, хуҗалыкта эшләүче колхозчылар саны да шул чама. Сугыш һәм хезмәт ветераннары колхоз идарәсенең, Кормыш авыл Советының даими кайгыртучанлыгын тоеп яшиләр. Алар һәр мәсьәләдә колхозлар белән бер дәрәҗәдә. Утын, ташкүмер колхоз транспорты белән кайтарыла.

Күптән түгел ветераннарның отчет җыелышы булып узды. Анда да пенсионерлар үзләренә игътибарны ачык күрделәр: аларга түләүле булса да, бүләкләр әзерләнгән иде, колхоз ашханәсендә бушлай аш оештырылды.

Ветераннарга колхозчылар белән беррәттән, хуҗалык басуыннан 0,25 әр гектар җир бүленә. Анда һәр гаилә үз теләге белән шикәр яисә азык чөгендере үстерә һәм уңышын үзенә җыя. Бәрәңгене дә колхоз басуына чәчү планлаштырыла, бу аның рәт арасын һәм колорада коңгызыннан кумәк эшкәртергә мөмкинлек бирә. Ә йорт яны участокларына үлән чәчеләчәк, печәне белән кирәк кадәр малын тотарга мөмкин.

Пенсионерларга колхоздан арендага бозаулар, аларны тоту өчен фураж, сенаж да бирелә. Саламын әйтеп торасы да юк. Җитештерелгән ит базар бәясе белән сатыла. Чыгымнар тотып калына, билгеле.

Алар, теләге буенча, сарыклар да үстерә алалар.

Дуңгыз балалары алучы өч терлекнең икесен колхоз аша сата, берсе бушлай үзенә кала. Кошкорт асраучыларга да мөмкинлекләр тудырыла. Үрдәк бәбкәләренә, чебиләргә заявканы хәзер үк биреп куялар. Алар язын шулар буенча кайтарыла.

Игътибарны һәрдаим тоеп торган ветераннар үзләре дә игелек белән җавап кайтаралар. Хезмәткә сәләтлеләре колхоз производствосында кулдан килгәнчә ярдәм итәләр. Һәр гаилә үзләреннән арткан авыл хуҗалыгы продуктларын теләп дәүләткә сата.

Ш. КӘЛИМУЛЛИН.
Чишмә поселогы.

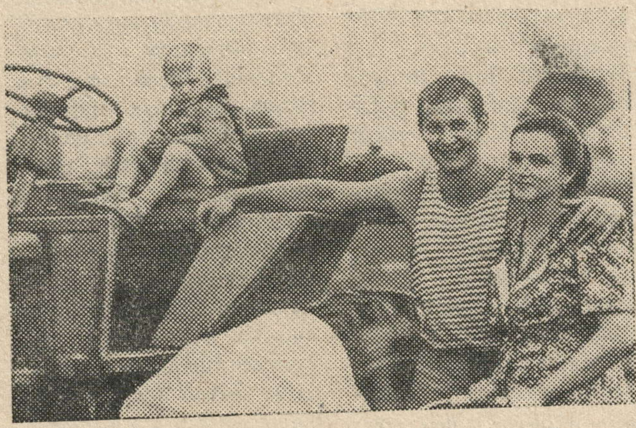

БЕЛОРУССИЯ ССР. Авыр атлетика буенча спорт мастеры А. Бондарев, спорт карьерасын тәмамлап, гаиләсе белән туган авылы Медведовкага кайта. Терлекчеләр гаиләсеннән чыккан Александр «Победа» колхозының примитив фермасында ярты ел эшләп, 160 тананы бик оста каравын күрсәтә, аның күпчелек терлекләре тәүлеккә 1әр килограммга якын үсеш бирәләр.

Яшь фермер кулында теләсә нинди эш уйнап тора. Балта остасы һөнәрен авылда үзләштерә, токарьлык һәм слесарьлык осталыгын училищеда ала, техникага армиядә тартыла. Шуңа күрә Александрга терлекләр өчен җәйге утар хәзерләргә дә, сарайларны кышка ремонтларга да, списать ителгән тракторны төзәтергә дә эшчеләр ялларга туры килми.

Рәсемдә: Бондаревлар гаиләсе фәкать кич белән генә бергә җыела. Александрның хатыны Елизавета да — элекке спортчы — чаңгычы, аларның уллары Саша һәм кызлары Настя үсә.

ИШЕТМӘСӘҢ ИШЕТ

*Ингуш халкының гомуммилли референдумы 30 ноябрьдә башланды. Бу милләт вәкилләренә, кайда яшәүләренә бәйсез рәвештә, түбәндәге сорауга җавап бирергә тәкъдим ителә: алар РСФСР составында Ингуш республикасын төзүне, элек законсыз рәвештә үзләреннән алынган җирләрне кире кайтаруны һәм Владикавказ шәһәренең уң як ярдагы өлешендә ингушлар башкаласы булуны телиләрме?

Атналык почтадан

Нәкъ яңача, үзебезчә

Ноябрь азакларында
Колбай Мораса авылында
ике бәхетле пар кавыш-
ты. Ул бәхетлеләр — урта
мәктәп директоры Идрис
Минһаҗ улы Хөснетди-
нов һәм шул мәктәп укы-
тучысы — Роза Гасыйм кы-
зы Галимова. Аларның
зур, катлаулы тормышка
аяк басулары Мораса
авылы мәчете бусагасын
нан башланып китте
Яшьләр никах укыттылар
74 ел динебез, мәдәнияте
без басылып юкка чы
гарылган заманнарны
чәлпәрәмә килеп, вәтылы
юкка чыгуыдыр иде бу
Шулай булсын да, бу-
лыр да, алла бирсә.

Шул, зур, матур, ба
туйларының безнең мил
ләт өчен тагын бер куан
дыргыч мөһим ягы бар
Ике якта узган туйлард
да урыслардан килгән г
дәт, мөселманлыкка һә
милләтебезнең пөхтәлег
нә, мәдәнилегенә карш
килүче яман чир — «гор
ко» яки «әче» дип кы
кырулар булмады. Шу
ларны башка милләттә
ләребез дә онытмаслар
дип ышанасы килә. Б
лачак, гаиләләргә, яш
ләргә мәҗлесне алып б
ручыларга менә шул и
Морасаның яшь чибәр
күгәрченнәре Идрис. һ
Роза туе үрнәк бул
торыр дип ышанасы кил
Тора-бара өстәлләребез
дән яшел хәмер — арак
да мәңгегә агып юкка ч
гар. Туйларыбыз аек, м
тур булып үтәр.

Мин Идрис белән
зага ак бәхетләр, кор
тай нык сәламәтлек, б
гә-бергә күгәрченнәрд
гөрләшеп озак гомер и
ләрен, һәм Татар җөм
риятебезгә матур, бат
балалар үстерүләрен
лим.

Ринат ВӘЛИЕВ,
Ленинград татар мәдән
үзәге Советы әгъзас
«Татарстан хәбәрләре
газетасының Ленингр
тагы корреспонденты

Хат ташучы

Хат ташучы булып
ли башлавына 3 нче
гына булса да Зөлфия
эшен бик яратып, зур
гәллек, намус белән
кара. Безнең Берлек
лы почта бүлекчәсе
4 километрдан артык е
лыкта. Яз һәм көз а
рында юллар шулка
пычрак була. Зөлфия
гыр дими, буран
почта сумкасын асып
көн саен эш уры
юнәлә. Аның ялы ат
бер генә көн — якшә
көн. Пенсияләребезне
айны өйгә китереп
шырып китә. Без-
сионерлар аның хез
теннән бик канәгать
олы рәхмәтебезне б
рәсебез килә.

Г. ГЫЙРФАНО

Бу биттәге сәхифәләр „Россия" колхозы уңганнарына багышлана

Кеше турында кайгырту

«Россия» колхозы күптән инде җитештерүчәнлеге ягыннан районда алда баручы колхозлардан санала. Мәгълүм ки, экономик ресурслары баерак булган саен, авылның социаль йөзе дә аңа тәңгәл булырга тиеш. Дерес, әлегә кадәр безнең илдә бу якка игътибар юк дәрәҗәсендә булды. Колхозчы эшли, үз продукциясен озата бара, ә аңа рәхмәтен бары тик сүздә генә ишетә. Шуңа күрә колхозларны торгызу, халыкның социаль-көнкүреш шартларын яхшырту искиткеч авыр һәм әкрен темпларда барды. Егоркинолыларның бәхетедер инде, биредә бу мәсьәләдә башка колхозлардагыга караганда алга китеш булды. Әлбәттә, моңа объектив та, субъектив та сәбәпләр бардыр. Әйтик, авыл электән үк хуҗалык үзәге иде, димәк, бөтен булган игътибар да аңа юнәлтелде. Ә эш шартлары яхшырган саен, халык та җитезрәк, сыйфатлырак эшли, эш хакын да күбрәк ала. Алга таба да шундый процесс дәвам итә.

Авыл кешесе иң беренче чиратта юлсызлыктан интегә. Егоркинода бу мәсьәлә күптән хәл ителде: авыл урамнарына асфальт түшәлде, шулай итеп, халык көзге, язгы баткаклыклардан котылды.

Яшьләрне колхозда калдыру өчен, иң беренче нәүбәттә социаль-көнкүреш, эш шартларын шәһәрдәгечә ясарга кирәк. Ә без аны күп вакыт ялны оештыруда гына дип килдек. Хәер, мәсьәләнең бу ягы да әһәмияткә ия. Тик иң беренче кеше торыр урынын кайгырта бит. Шуңа күрә йортлар салуны алгы планга куйдык та. Авылда халык телендә «Яшьләр урамы» дип йөртелгән яңа урам барлыкка килде. Анда хәзер тугыз гаилә яши. Быел тагын биш йорт төзелә. Аның берсенә инде колхозның сыерлар фермасында эретеп ябыштыручы булып эшләүче В. Михеев гаиләсе керде дә. Яңа елга кадәр колхозның электригы, читтән туган авылына кайткан белгеч В. Осипов гаиләсе дә күченергә җыена. Бик аз егет хәзер авылдан китә. Йортлар салынгач (әлбәттә, алар әле җитәрлек түгел), техниканы күңеленә якын күрүчеләр читтән бәхет эзләп йөрүне кирәк санамыйлар, күрәсең. Быел гына җиде туй уздырдык, шул яшь гаиләләрнең барысы да колхозда калды. Тик шунысы гына күңелсез: егетләргә киленне читтән эзләргә туры килә, чөнки кызларның күбесе авылдан качу ягын карыйлар. Хәер, аларны да аңларга була, чөнки кызлар өчен ферма белән чәгендер игүдән башка эш юк бит. Колхоз соңгы вакытта бу өлкәдә дә эш алып бара: колхозда маринадлау цехы ачылды, теплица эшли. Маринадлау цехы быел ук табышы белән килде. Норлатта уздырылган көзге ярминкәдә маринадланган кыяр һәм помидор банкалары бик тиз сатылдылар. Әлбәттә, ит, он, бәрәңге дә, шулай ук дуңгызларны да байтак алып бардык. Шул көнне 7000 сумлык продукция сатылды һәм колхозлар арасында икенче урынны алдык. Минем бу уңышта яңа хезмәт объектларының да өлеше бар диясем килә. Тик әлегә биредә даими эшчеләр, белгечләр юк, әмма киләчәктә яшь кызлар килер дип өметләнәбез. Хәзерге вакытта ыслау цехы да төзелеп килә.

Колхозда өйләргә зәңгәр ягулык керә башлады. Яшьләр урамында яшәүчеләр инде аңардан файдаланалар. Ә яңа елга кадәр үзәк урамга да кертеп бетерергә уйлыйбыз. Тик әлеге дә баягы заман проблемасы — материаллар юклыгы бу эштә дә зур тоткарлыклар тудыра. Кирәкле торбалар булса, күбрәк эш башкарылыр иде. Ә бит авылга газ керүе халыкны шәһәр тормышына күпкә якынайта.

Колхозчыларның ялын оештыру, аларны дәваланырга җибәрү турында да кайгыртабыз. Хәер, колхозчы җәен эштән арына алмый, аннары кызу урак, чәчүне беркем дә ташлап китәргә дә уйламый. Ә менә кышын быел гына ике кеше Казанда, берәү Васильевода, шулай ук Мәскәүдә, Аксубайда санаторий, ял йортларында булып кайттылар. Дүрт кеше НУРБ санаторий-профилакториенда дәваланды. Әлбәттә, кеше турында кайгыртуга кагылганда саналганнар әле бик аз һәм тулы да түгел. Ләкин, әйтергә кирәк, халык ихтыяҗларын канәгатьләндерү безнең көчтән генә килә торган да түгел. Әйтик, күптән түгел генә әле авылдагы сугыш ветераннарының җыелышы булган иде. Аларның барлык моңзарлары да кибеткә кагылышлы булды. Гомеренең соңгы көннәрен үткәрүчеләргә бит хәзер барысыннан да читенрәк туры килә. Хәтта шикәр дә айныкын-айга бирелми. Ул кибеткә кайткач та, озак вакыт бәясез килеш сатылмыйча ята. Ә яңа өйләнүчеләргә аракы булмавы киртә ясый, туйлар чигерелә. Әлбәттә, болар хәзер авыл проблемалары гына түгел инде. Тик нинди генә авырлыкларга карамастан да, кеше турында кайгыртуны без иң алгы планда тотарга тиешбез.

В. ГРИГОРЬЕВ,
«Россия» колхозының профком рәисе.

— Урып-җыю вакытында улы туды, шунда да ул эшен ташламады,— дип сөйлиләр авылда Анатолий Степанович турында сүз чыккач. Бу — оста комбайнчының эшкә бирелгәнлеген тагын да тирәнрәк раслый торган сүзләр, әлбәттә. А. С. Терентьев булган җирдә тәртип тә, дисциплина да әйбәт, эш тә гөрләп бара. Шуңа күрә аңа ышаныч та зур колхозда, чөнки аның янындагылар да шундый тәртипкә омтылып эшлиләр.

Алтын куллы кеше ул Анатолий Степанович, һәр эшкә кулы ятып тора. Җәен иген суктыра, көзен чөгендер алу комбайнында эшли, ә кышын аның эш урыны — ферма котельнясында.

Рәсемдә: «Россия» колхозы колхозчысы А. С. Терентьев.

«Озатабыз ипи-тоз белән»

Чигелгән сөлге өстенә ипи белән тозны куеп, тезелеп баскан 6 егет янына килгәндә, Анфиса Алексеевна Кочкинаның күзләренә яшьләр килде. Ничек мондый чакта салкын канлылык саклыйсың ди инде?! Өстәвенә, бу япь-яшь кенә малайлар арасында аның да улы бар бит. Эх, багалмаңны чит җирләргә, билгесезлеккә чыгарып җибәрүнең читенлеген, ана кичерешләрен нинди генә сүзләр белән аңлатып була икән?!

Авыл культура йортында барган бу күңелле дә, тантаналы да һәм моңсу да кичәдә Анфиса Алексеевнаның гына түгел, биредәге булачак солдатларның, ата-аналарның күңелен шундый уйлар баскан иде. Хәер, тагын бер уй алар өчен уртак булгандыр бу минутта: колхоз җитәкчелегенең алты егетне шулай зурлап, хөрмәтләп армиягә озату кичәсе оештыруын алар бик җылы кабул иттеләр. Хәер, шулай булырга тиеш тә ул, егетләрнең һәркайсы мәктәптә укыганда да, аны тәмамлагач та колхоз эшләрендә алгы сафта булдылар. Ә ата-аналары турында әйтеп тә торасы юк: алар бөтен гомерләрен шул колхозда үткәрәләр.

Кичә бик күңелле башланып китте. Булачак солдатлар һәм ата-аналар сәхнәдә иде. Программа элекке йолалар, гореф-гадәтләр буенча төзелгән иде. Ата-аналар онытылган иске җырларны башкардылар, кайчандыр әтиләрен солдатка озаткан шул җырлар яшьләрнең күңеленә хуш килде.

Һәр егеткә чигелгән сөлге бәйләнде. Ата-аналар исеменнән Евгений Владимирович Кулагин, колхоз исеменнән «Россия» колхозы рәисе урынбасары Владимир Петрович Ендиряков җылы сүзләр әйтте һәм егетләргә ак юл теләде. Колхоз аларга кыйммәтле бүләкләр бирде. Ә Андрей Имуков кичәнең геройлары исеменнән барлык теләктәшләргә дә рәхмәт юллады.

Кичә бик бай программалы булды. Ерак юлга китүчеләр хөрмәтенә Егоркино авылы культура йорты хезмәткәрләре кәче белән концерт хәзерләгән иде. Аннан соң КВН уеннары оештырылды. Ул да солдат өчен иң кирәкле, аның мөстәкыйльлеге өчен иң файдалы моментларны — әйтик, төймә тагу, бәрәңге чистарту һәм башкаларны үз эченә алган. Шунысы кызык: бер команда булачак солдатлардан торса, икенчесендә яңа гына кайткан егетләр иде. Билгеле инде, солдат тормышын кичереп, аның төрле якларын үз җилкәләрендә татып кайткан егетләр алды өстенлекне. Тик шулай да беркемгә дә үкенерлек булмады: бөтен уенчыларны да призлар көтә иде. КВН барышында һәр тәнәфестә «Россияне» ансамбле чыгыш ясады. Соңыннан биюләр оештырылды.

Кичә тагын бер ягы белән шатлыклы иде: ул әле яңа гына ремонтлап, күңелгә ятарлык итеп бизәлгән культура йортында барды.

Ф. ВӘГЫЙЗЕВА.

Рәсемдә елмаеп торучы мөлаем егет — «Россия» колхозының сөтчелек фермасыннан сөт ташучы Володя Трофимов. Ул биредә армия хезмәтеннән кайтканнан бирле инде өч ел эшли. Шул вакыт эчендә ул тырыш, уңган, карусыз шофер буларак танылып өлгерде.

Колхоз дәүләткә сөт сату планын һәрвакыт арттырып үтәп бара. Быелгы планны да 10 октябрьгә үтәгәннәр иде инде. Озатыла торган продукция дә беренче сортлы һәм 95 процент майлылык белән килә. Колхозның бу уңышында Володяның да өлеше зур, әлбәттә.

Эшләре нәтиҗәле

«Россия» колхозы товарлыклы-сөтчелек фермасы савымчылары яңа елга уңышлар белән киләләр. Узган ел белән чагыштырганда хәзерге вакытта һәр сыердан берәр килограммга артык сөт савыла. Күптән түгел терлекчеләр көнендә җиңүчеләр дә билгеләнде. Беренче урынга Валентина Петровна Наумова чыкты. Ул ел башыннан һәр сыердан 3854 әр килограмм сөт савып алган. Анна Степановна Портнова һәм Лидия Петровна Яллина, Надежда Ильинична Артемьева икенче, өченче һәм дүртенче урыннарга лаек булдылар.

Савымчыларның нәтиҗәле эшләве — фермада тудырылган уңай хезмәт шартларыннан да килә, әлбәттә. Хәзер биредә эшләр яртылаш механикалаштырылган, быелтыр юлларга таш түшәделәр, югыйсә алдагы елларда юлсызлыктан интеккәннәр иде, тиресне икешәр трактор белән ташыдылар. Тик хәзер дә ферма проблемасыз тормый әле. Әйтик, иң беренчесе — котельняда казаннар юклыгы зур борчу тудыра. Чөнки иске казаннарның иң көтелмәгән вакытта гына шартлавы да ихтимал.

Терлекчеләрнең күптәнге бер теләге бар. Күбрәк эшләгән саен, шулкадәр аласы да килә бит. Әйтик, без сөтне планнан тыш озатабыз, аның исәбенә иң кирәкле товарлар алып булса иде. Чөнки бу авыр заманда терлекчеләрнең башка юллар белән берни дә алырга мөмкинлекләре юк.

В. ВЛАСОВ,
«Россия» колхозы зоотехнигы.

МАҖАРАЛЫ ТӨРГӘК

—Ну, егетләр, әгәр дә бу хәл үзем белән булмаса, ышанмас та идем. Әмма... Тыңлап карагыз әле. Саф мөселман кешесе буларак, кибет тирәсендә чуалырга яратмыйм, анысы. Тик хәзер, сатып алыр әйбер булмагач, йөрергә туры килә. Дөрес, мин чиратка басканнан гына озын «койрык» кыскармас та, ләкин бастым. Сөендерим әле сөеклемне дим, күңелемнән генә.

Киштә янында шулай үз чиратым җиткәнне көтеп басып торам, ишектән берәү килеп керде. Баштан-аяк зәвык белән, ягъни картлар әйтмешли «импорт» киенгән. Ләкин менә мишәр акценты гына үзен сата. Һәм ул бәрхет тавыш белән сатучыларга эндәшә: «Кызлар, мин сезгә күпме тиеш идем әле?».

Ә тегеләре безнең баш өстеннән тегеңә сәер төргәк сузалар һәм ягымлы елмаеп җавап бирәләр: «Сездән 50 сум тиеш».

Шунда мине, тиле димә, төргәкне әләктереп алам, тиз-тиз генә акча санарга керешәм. Җитми бит ике сум. Нишләргә соң? Тирә-юньгә каранам, таныш йөзләрне эзлим. Теге бәндәгә күзем төшә. Карарга куркыныч, күзләре кысланыкы кебек акайганнар, ияге сәлперәеп төшкән. Үзе нәрсәдер әйтмәкче була, ләкин тавышы чыкмый.

Чиратта торучылар тиенләп акча җыялар да, миңа «йөгерергә» кушалар.

Кайтып барам, ә эчем тулы корт. Бу капчыкта нәрсә соң? Әмма тынычланам: берәр дефицит-фәләндер, чүпрәк-чапрак өчен бу әфәнде килеп йөрмәс.

Бишенче катка очып диярлек мендем, квартира ишеген ачтым һәм кухня өстәленә атылдым. Пакетның бавын чиштем, ә аннан... күңелле гөрелдәп консервалар коелды. Никдие генә диген әле? Күз явын алырлык матур бизәкләләр. Чыршыга уенчыклар урынына да куярга була. Шунда мин җиңел сулап куйдым һәм хатынымны чакырдым.

Ул өстәлгә караган иде, бөтенләй яктырып китте: «Менә ичмасам ир дисәң дә ир!» Минем яңактан үбеп алды. Тавышка 5 нче класста укучы кызыбыз да йөгереп чыкты. Банканы алды да, чит телне укырга маташты. Һәр хәреф саен бармагын йөртә, ниндидер аңлаешсыз сүзләр сөйли, маңгаен җыера, үзенчә тәрҗемә итмәкче була. Ни әйтсәң дә, ул минем хатын белән инглиз телен өйрәнә.

Хатын тиз арада чәй кайнатып алды, ипи кисте, миңа консервыны ачарга кушты. Аллага шөкер, шпротын да, килькиен дә, сардинасын да үз вакытында күрдем. Ашыкмый гына банканы ача башладым.

Кызым исә янәшәдә генә: «Әни, монда консерваларны җылытып ашарга кушылган». Хатыным табаны ала, ә минем кулда инде ачык банка. Аны хатынга сузам. Ул инде ризыкны табага да бушатты, ләкин күзләрен язудан ала алмый. Кинәт аның күзләре зурая һәм аларда башта гаҗәпләнү билгесе, аннары җирәнү чагыла.

—Нәрсә алып кайттың син?—ди чәнечкеле итеп.

—Тукта, ахмак хатын, акылыңнан яздыңмы әллә? Ни булды сиңа?

—Бәлкем мин ахмактыр, әмма инглизчә эт дигән сүзне генә беләм. Эт ашамлыгын өйгә алып кайткансың син, белдеңме?—Ул банканы миңа ташлый.

Җәһәт кенә консерваны әләктереп алам, әмма үзем чигенмим.

—Ычкындыңмы әллә?—дим.—Бу консервыларны бөтен начальниклар ашый.

Кызым аны тынычландыра: «Әнием, син бутыйсың. Бу консервылар эт итеннән ясалмаган, ә этләр өчен». Әмма хатын бирешми.

—Бөтен квартира эт исеннән аңкый, сулар һава юк!

Бу вакытта исә таба чыжылдый башлады, авыздан сулар китерерлек тәмле ис таралды. Шунда мин принцип йөзеннән табаны өстәлгә куям, чәнечкегә үреләм. Хатын төкеренә, демонстратив рәвештә ишекне ябып йокы бүлмәсенә кереп китә. Кызым кызыксыну белән мине күзәтә, инде мин чираттагы кисәкне авызыма озатыйм дигәндә генә, ул кинәт сорап куйды:

—Әти, син өрмисеңме?

Азык тамагыма тәелеп калды.

—Син нәрсә, кызым,—дип җавап бирәм.—Безнең күршеләрнең бу консерваларны төшләрендә дә күргәне юк, ә барыбер өрәләр. Шулай булгач, курыкма.

Ләкин үзем бу сүзләрдән соң бүтән ашамадым.

Хатын янына йокы бүлмәсенә юл тоттым. Төртелеп калдым, ишеге бикле. Хатынның тавышы ишетелә: «Ялгышма, бу эт оясы түгел».

Ачуым килде, кулга бау алдым. Кирәк бит, әллә инде эт тормышы, әллә чыннан да консервылар тәэсир иттеләр, минем чын-чынлап айга карап сузып-сузып улыйсым килде. Көч-хәл белән үземне тыеп калдым. Төне буена йоклый алмадым. Барысы да ничек яхшы башланды, ә ничек тәмамланды. Менә шуннан соң белемле хатын тот инде. Белгән булсам, гади генә бер хатын-кызга өйләнер идем. Ә бу консервыларны инде нишләтергә?

Тыңлагыз әле, бәлкем сезнең хатыныгыз белән балаларыгыз инглизчә укый белмиләрдер, килегез, дефицит товарны биреп җибәрәм.

Г. ХӘЛИУЛЛИНА.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

СИШӘМБЕ
10 ДЕКАБРЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

17.30 Балалар өчен. Сарман районыннан тапшыру (татар телендә).
18.01 «ЭКО» студиясе.
18.30 Рәссам-керамист Борис Шубин иҗаты турында.
19.00 Татарстан.
19.30 Телебиржа.
20.15 Әлли-бәлли-бәү.
20.25 «Очрашулар» Асия Хәйруллина.
21.05 Телләр уртак.
21.35 Галина Казанцева җырлый.

I ПРОГРАММА

6.30 Иртә.
9.05 Эфирда музыка.
9.35 Балалар сәгате.
10.35 Нәфис фильм премьерасы: «Киттек, шеф».
12.00 «ТЯХ».
12.10 Үз-үзеңне тоту кагыйдәләре.
14.30 Сәүдә рәте.
14.45 Биржа яңалыклары.
15.00 «ТЯХ».
15.10 Академик Н. Амосов белән очрашу.
15.30 «Дон Кихот һәм Санчоның тормышы». 2 нче фильм. 2 серия.
16.45 Мультфильм.
16.55 Балалар музыка клубы.
17.40 Чемпионнар белән бергә.
17.55 Тукта, мизгел.
18.15 Һәвәсләр дөньясы.
18.30 «ТЯХ».
18.45 Проект-30.
19.15 «Мәскәү—Индиана-полис» телекүпере.
19.35 Нәфис фильм премьерасы: «Киттек, шеф».
21.00 Информацион программа.
21.35 Н. А. Некрасовның тууына 170 ел тулу уңаеннан.
22.35 Профессиональ велосипедчылар ярышы.
23.35 «ТЯХ».
23.50 «Плюс» театры ангажементы.

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.15 Француз теле.1 уку елы.
8.45 Француз теле. 2 уку елы.
9.15 Мультфильмнар.
9.45 «И. -С. Бах». 1 бүлек.
10.45 Документаль фильм.
11.00 «Дар» журналы презентациясе.
12.00 «Кызыллар һәм аклар».
12.30 «Дусларымның гүзәл сыйфатлары». 2 бүлек.
13.00 «Һәм яңадан оперетта».
13.40 Документаль фильм.
14.00 Музыкаль-шигъри композиция.
14.30 Ритмлы гимнастика.
17.00 Рафаэль Ильясов җырлый. Казаннан тапшыру.
21.55 «Бизәмичә».
22.55 Реклама.
23.00 «Хәбәрләр».
23.20 «Театр фургоны». «Соло».
00.05 «Реверс».

ЧӘРШӘМБЕ
11 ДЕКАБРЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

17.05 «Очрашу». Казан шәһәренең Киров районындагы 3 нче музыка мәктәбенең балалар хоры җырлый.
17.40 Телесеанс.
18.25 Татарстан композиторларының яңа камера-инструменталь әсәрләре.
19.00 Татарстан.
19.30 Халык предприятиесе: хосусыйлаштыруга юл.
21.10 Әлли-бәлли-бәү.
20.20 «Мәшәкатьле чаклар...» Ютазы районыннан тапшыру.
21.20 «Болгар кызы» вокаль триосы җырлый.

I ПРОГРАММА

6.30 Иртә.
9.05 Балалар музыка клубы.
9.50 Чемпионнар белән бергә.
10.05 Документаль фильм.
10.35 Нәфис фильм: «Гаепсезлек презумпциясе».
12.00 «ТЯХ».
12.10 Нәрсә? Кайда? Кайчан?
13.20 Чакыру.
13.50 Икътисади агентлык.
14.20 Куен дәфтәре.
14.25 Партнер.
15.00 «ТЯХ».
15.10 Бүген һәм ул чакта.
15.40 «Дон Кихот һәм Санчоның тормышы». 2 нче фильм. 3 серия.
16.50 П. И. Чайковский. «Славян маршы».
17.00 Балалар сәгате.
18.00 Фикер.
18.30 «ТЯХ».
18.40 Һәвәсләр дөньясы.
19.00 Футбол.
21.00 Информацион программа.
21.30 Документаль фильм: «Вальтер Эбертцның ике ватаны».
22.30 «Барлык йолдызлар». М. Хуциев.
23.50 Телевизион яңалыклар хезмәте.
00.05 ТВ TV турында.

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.20 Немец теле. 1 уку елы.
8.50 Немец теле. 2 уку елы.
9.20 «Дөнья базарына ачкыч».
9.50 «И.-С. Бах». 2 бүлек.
10.45 Документаль фильм «Фаталь билгеләр».
11.00 «Бизәмичә».
12.00 «Дусларымның гүзәл сыйфатлары». 3 бүлек.
12.30 «Капитал».
13.00 «Җырлыйк әле, дуслар».
14.55 «Ошамаса—тыңлама».
17.30 «Дөнья базарына ачкыч».
18.00 Бадминтон буенча халыкара турнир.
18.30 «Комарово һәм анда яшәүчеләр». 2 бүлек.
19.00 Футбол. Европа чемпионнары кубогы.
20.50 «Тыныч йокы, нәниләр».
21.05 «Кумир». Телеспектакль.
21.59 Документаль фильм.
22.55 Реклама.
23.00 «Хәбәрләр».
23.20 РСФСР Югары Советы сессиясендә.
23.50 Эстрада программасы.

Тарих эзеннән

Барлык Россия императорларыннан Казанда күбрәк Александр III булган. Беренче тапкыр ул биредә 1866 елда була. Бу вакытка ул туган абыйсының үлүе сәбәпле, тәхет варисы һәм Дания принцессасы Дагмараның (киләчәктә императрица Мария Федоровна) кияве була. «Самолет» компаниясенең Александр Александрович утырган «Поспешный» пароходын Морквашн пристане каршында икенче—«Курьер» пароходы каршылый. Анда шәһәрнең югары катлам вәкилләре һәм атлы полкның лейб-гвардия хоры була. Шул ук 22 август көнне (яңа стиль буенча 1 сентябрьдә) ул шәһәрне—Кремльне, монастырьләрне карый, икенче көнне университетны, Николай балалар приютын, хәрби госпитальне, Радионовның затлы нәселдән булган кызлар институтын (хәзерге Суворов училищесы) һәм Рус Швецариясендәге (хәзерге М. Горький исемендәге культура һәм ял паркы) халыкның күмәк күңел ачуын карый.

Өч елдан исә, 1869 елның җәендә, Александр III үзенең хатыны Мария Федоровнага Волганы, Казанны күрсәтергә килә. Бу юлы ул «Меркурий» кампаниясенең (соңыннан «Цесаревна Мария»гә үзгәртелә) «Счастливый» пароходында килә Казанга. Дәрәҗәле кунаклар бу юлы да Рус Швецариясендә халык күңел ачуында катнашалар.

Өченче тапкыр бөек князь Александр Казанга 1871 елда, этисе Александр IIне озата килгәндә була. Бу юлы алар Родионов институтында, Мариинск хатын-кызлар гимназиясендә булалар. Арча кырында хәрби парад үткәрелә.

Татарстан яңалыклар агентлыгы.

«НОРЛАТ СӘҮДӘ ЙОРТЫ» ФИРМАСЫ
УЛ—МАТЕРИАЛЬ ҺӘМ ЧИМАЛ РЕСУРСЛАРЫН КҮМӘКЛӘП СӘҮДӘ ИТҮ;
УЛ—ПРОИЗВОДСТВО-ТЕХНИК БИЛГЕЛӘМӘДӘГЕ ПРОДУКЦИЯ БЕЛӘН СӘҮДӘ ИТҮ;
УЛ—ХАЛЫК КУЛЛАНУЫ ТОВАРЛАРЫ БЕЛӘН СӘҮДӘ ИТҮ;
УЛ—КҮЧМИ ТОРГАН МӨЛКӘТНЕ САТУДА КАТНАШУ;
УЛ—РЕГИОНАРА, ЭЧКЕ СӘҮДӘ ЭЛЕМТӘЛӘРЕН ҮСТЕРҮ ДИГӘН СҮЗ.
Безнең адрес: Совет урамы, 117
Телефоннар: 2-14-69, 2-15-96.

МӨХӘРРИР Ә. У. АБДУЛЛИН.

Учредитель: халык депутатларының Октябрь район Советы.
Газетада язмалары басылган авторларның фикерләре бу әле редакция фикере дигән сүз түгел.

РЕДАКЦИЯНЕҢ АДРЕСЫ: 423000, Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19.
ТЕЛЕФОННАР: мөхәррир—2—12—14, 2—22—81, мөхәррир урынбасары—2—10—44, рус теленә һәм чуваш теленә тәрҗемә буенча мөхәррир урынбасарлары—2—15—63, социаль-экономика бүлеге—2—22—51, җаваплы секретарь—2—14—16, хатлар бүлеге һәм бухгалтерия—2—18—67.

Газетаны Фидания ХӘЙРЕТДИНОВА җыйды. Римма ГАНИЕВА верстка ясады. Клара БОБКОВА басты. Корректор Зөлфия ВӘЛИЕВА.

«Дуслык» газетасы атнаның сишәмбе, пәнҗешәмбе, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә.
ТССР информация һәм матбугат Министрлыгының Норлат-Октябрь типографиясе.
Күләме—1 басма табак. Заказ 148. Тираж 3413.